

משרד החינוך

המינהל לחדשנות וטכנולוגיה
אגף מדעים
הפיקוח על מדע וטכנולוגיה לכל
בחינוך העיוני

מדינת ישראל
משרד החינוך

ט"ז שבט, תשפ"ו

3 פברואר, 2026

לכבוד:

מנהל/יות התיכונים

מנהל/יות החטיבות העליונות

רכזים/ות ומורים/ות בחטיבה העליונה

סמסטר ראשון בתיכון¹

רקע

מטרתה של התוכנית "סמסטר ראשון בתיכון" היא לפתח כישורי למידה אקדמיים, לבסס את תחושת המסוגלות העצמית בהקשר האקדמי ולאפשר צבירת נקודות זכות אקדמיות במהלך הלימודים בתיכון.

רציונל

מטרת המקצוע מדע וטכנולוגיה לכל (מוט"ל) היא להקנות לתלמידים אוריינות מדעית-טכנולוגית כשילוב של ידע מדעי בסיסי, של ערכים ועמדות כלפי מדע וטכנולוגיה ושל מיומנויות הדרושות לאזרח העתיד. הלומדים מקבלים כלים לרכישת ידע חדש, ליצירתיות וביקורתיות, לקבלת החלטות שקולות ולתפקוד מיטבי בעולם המשתנה.

התוכנית החדשה היא נדבך נוסף בתפיסת מדע וטכנולוגיה לכל בחינוך העיוני בחטיבה העליונה.

תוכנית סמסטר ראשון בתיכון מאפשרת ללמד קורס אקדמי בשיעורי מדע וטכנולוגיה לכל - מוט"ל בכיתה על-ידי המורה לתחום זה ועל-פי מערכת השעות, וכך הציון בקורס האקדמי יהיה רכיב בציון הבגרות במקצוע וגם יקנה לתלמיד שתי נקודות זכות אקדמיות (נק"ז) באוניברסיטת חיפה.

היותו של אדם בעל אוריינות מדעית טכנולוגית כוללת כמה מאפיינים, ביניהם מעורבותו בפעילות אישית או ציבורית בתחומים הנוגעים במדע וטכנולוגיה תוך הפעלת שיקול דעת.

בהתאם לכך, בחרנו לשלב במסגרת התוכנית "סמסטר ראשון בתיכון" את הקורס האקדמי "ייסודות בקידום בריאות" של אוניברסיטת חיפה, כחלק מהלימודים בתחום הדעת מוט"ל (מדע וטכנולוגיה לכל).

¹ למשרד החינוך שמורה הזכות לעדכן פרטים הנוגעים למתווה התוכנית, למבנה ולתכנים ככל שיידרשו וככל שיימצא לנכון. כל עדכון שכזה יוצג מראש למורים שילמדו בתוכנית.

משרד החינוך

המינהל לחדשנות וטכנולוגיה
אגף מדעים
הפיקוח על מדע וטכנולוגיה לכל
בחינוך העיוני

מדינת ישראל
משרד החינוך

קידום בריאות הוא, מצד אחד, תהליך המאפשר לבני אדם, להגביר את שליטתם על בריאותם ולשפרה, ומאידך מהווה תחום המזמן את מעורבותם ופעולתם של בני האדם בנוסף לאנשי המקצוע מתחום הבריאות, החינוך והרווחה.

מטרת העל של הקורס "יסודות בקידום בריאות" היא הקניית ידע, תפיסות ומיומנויות בסיסיות בקידום בריאות של הפרט והאוכלוסייה, וזו תואמת את מטרות המקצוע מוט"ל ואת ידע התוכן והמיומנויות הנלמדות במסגרת המקצוע.

הקורס יחשוף את התלמידים לתחום קידום הבריאות ויעודד את מעורבותם בו בעתיד, בין אם במסגרת עיסוקם באחד מתחומי הבריאות, החינוך או הרווחה, או כאזרחים מעורבים שיתרמו לחברה בדרכים אחרות.

מבנה הלמידה

הכיתות בתוכנית הן הכיתות האורגניות והן תלמדה במהלך שיעורי מוט"ל את הקורס האקדמי של אוניברסיטת חיפה, "יסודות בקידום בריאות". לימודי הקורס ישתלבו בשעות הלימוד המובנות במערכת.

הלמידה בקורס האקדמי תתחיל במחצית הראשונה של כיתה יא' או יב', ותסתיים במחצית השנייה של אותה שנה (בהתאמה לזמני הלמידה וההיבחנות של האוניברסיטה). הבחינה הסופית בקורס תתקיים בקמפוס האוניברסיטה בחיפה.

הקורס האקדמי ישולב במערך לימודי "מדע וטכנולוגיה לכל" בנתיב העיוני בהיקף 5 יח"ל, ויהווה חלופה חלקית של הבררות במקצוע, לפי הפירוט הבא:

חלק יחסי בציון הבררות	מרכיב הערכה
15%	בחינה חיצונית עיונית בכתב (סמל שאלון 704391)
40%	בחינה חיצונית בעל פה באמצעות בוחן (סמל שאלון 704385)
15%	קורס אקדמי (סמל שאלון 704351)
30%	הערכה פנימית בית ספרית (סמל שאלון 704283)

* לציון התלמידה בקורס האקדמי יתווסף בונים של 10 נקודות לשם חישוב ציון הבררות הסופי.

תלמידים הלומדים בקורס האקדמי ייבחנו בבחינת בגרות חיצונית עיונית מותאמת. מבנה הבחינה ותכניה זהים לבחינת הבררות העיונית במקצוע, אך הבחירה שונה. התלמידים ייבחנו על שני נושאים בלבד מתוך נושאי החובה בתוכנית הלימודים, ולא שלושה. אין מגבלה על בחירת הנושאים, ניתן לבחור באופן חופשי שני נושאים מנושאי החובה, מתחום מדעי החומר ו/או מדעי החיים.

משרד החינוך

המינהל לחדשנות וטכנולוגיה
אגף מדעים
הפיקוח על מדע וטכנולוגיה לכל
בחינוך העיוני

מדינת ישראל
משרד החינוך

התכנים

הקורס "יסודות בקידום בריאות" פותח צוהר לעולם קידום הבריאות הכולל אסטרטגיות מגוונות לשיפור התנהגויות בריאות, מקנה מושגי יסוד לצד למידה של תאוריות ומודלים עליהם מתבסס המקצוע המהווים תשתית להבנת תכנון ויישום של תוכניות התערבות לקידום בריאות הלכה למעשה.

הקורס מורכב מיחידות לימוד מקוונות הכוללות סרטוני הרצאות להקניית ידע ומטלות אינטראקטיביות מגוונות בנושאים בקידום בריאות, ביניהם: רקע ומבוא לקידום בריאות, הגורמים המשפיעים על בריאות, עקרונות לקידום בריאות, מודלים, תיאוריות וכלים לשינוי התנהגותי, תוכניות בקידום בריאות, יעדי פיתוח בר קיימא וקידום בריאות, אוריינות בריאות וסביבות מקדמות בריאות.

התכנים הנלמדים הם התכנים של הקורס שפותח על-ידי אוניברסיטת חיפה. התכנים והמטלות עברו התאמה לצרכים הייחודיים של תלמידי התיכון, כאשר הקורס הסמסטרילי הקיים יותאם למסגרת בית ספרית. ההתאמות הללו יאפשרו לתלמידי כיתה הטרונגנית ממוצעת במערכת החינוך לעמוד בהצלחה באתגר האקדמי של התוכנית.

תפקיד המורה

המורה למוט"ל הוא/היא המורה בקורס המלמד/ת את התלמידים. המורים המלמדים בקורס יעברו הכשרה, על ידי האוניברסיטה ועל ידי הפיקוח, להוראת ידע התוכן והמיומנויות הנלמדות בקורס בדרכי ההוראה המתאימות. הודעה על מועד ההשתלמות למורים תפורסם בהמשך. המורים יקבלו גישה מלאה לאתר הקורס ולתכניו. אתר הקורס יספק למורה ערכות מלאות, הכוללות מערכי שיעור, מגוון תרגילים וחומרי העשרה.

הערכה

ההערכה בקורס מורכבת מתרגילים ומטלות הערכה לאורך הקורס, המהווים 40% מהציון הסופי ומטלה מסכמת (מבחן או עבודה, על פי החלטת האוניברסיטה), המהווה 60% מהציון הסופי בקורס. ציון עובר בקורס, לשם קבלת נקודות הזכות באוניברסיטה, הינו 60.

כאמור, לציון הסופי בקורס (גם אם נמוך מ-60) יתווסף בונוס של 10 נקודות בשקלול הציון הסופי לבגרות במקצוע.

משרד החינוך

המינהל לחדשנות וטכנולוגיה
אגף מדעים
הפיקוח על מדע וטכנולוגיה לכל
בחינוך העיוני

מדינת ישראל
משרד החינוך

למה התוכנית כדאית לתלמידים?

- ✓ התלמידים זכאים להכרה אקדמית (אקרדיטציה) על לימודיהם.
- ✓ הלומדים בתוכנית יקבלו בונוס לציון הקורס כשזה יומר לציון בתעודת הבגרות.
- ✓ התלמידים בקורס הם במעמד סטודנט של המוסד האקדמי. בעבור התלמידים יש בזה התנסות מעצימה כשלעצמה.

למה התוכנית כדאית למורים?

- ✓ המורים יקבלו הכשרה ייעודית להנחיית הקורס, שתוכר גם לצורך גמול.
- ✓ המורים ייהנו מחומרי הוראה מקצועיים, הכוללים מערכי שיעור, מצגות, תרגילים ועוד, שיהפכו את מלאכת ההוראה קלה יותר.
- ✓ המורים יזכו להוביל את תלמידיהם בתוכנית ייחודית ראשונה מסוגה בישראל.

שנת תשפ"ז – הרחבת התוכנית והגדלת מספר תלמידי מוט"ל הלומדים בקורס האקדמי

בשנת הלימודים תשפ"ז למדו במסגרת התוכנית 566 תלמידים מ-27 בתי ספר. לאור הצלחת התוכנית, אנו מזמינים את כלל בתי הספר להצטרף לתוכנית בשנה"ל תשפ"ז. אין חובה שכל כיתות השכבה יצטרפו.

בכל שאלה נוספת אפשר לפנות לח"מ או למדריכים/ות במחוזות.
פרטים נוספים על התוכנית באתר התוכנית ובקובץ שאלות ותשובות נפוצות.

בכבוד רב,

רונית פרץ

מפמ"ר מדע וטכנולוגיה לכל (מוט"ל) עיוני

בחינוך העל יסודי

העתקים:

ד"ר טלי יניב, יושבת ראש המזכירות הפדגוגית
מירב זרביב, סמנכ"לית ומנהלת מינהל חדשנות וטכנולוגיה
קרן דדיה, מנהלת אגף אקדמיזציה ולמידה דיגיטלית